

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiariam reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Art. IV. De iis, quæ spectant ad exaltionem Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

nem contulisse, ac probabiliter etiam ex limbo eduxisse, que in quodam aëris loco detinuisse usque ad ascensionem ad purgatorium verò & infernum tantum quoad effectum descendisse, animabus scilicet purgatorii solatium aliquo per spem gloriæ factam afferendo, & aliquos fortè etiam omnino liberando; damnatos verò de sua malicia & indolentia confutando, ut loquitur S. Thomas q. 52. a. 2. 3. animam Christi toto illo triduo in limbo mansisse, uti S. Thomas, & omnes Scholastici, teste Tann. l. c. n. 79. docent Nicephorum volentem eadem horâ, quâ ad Inferos descendit, rediisse cum Patribus è limbo eductis.

ARTICULUS IV.

De iis, quæ spectant ad exaltationem Christi.

I. Ad hunc articulum quatuor pertinent quæstiones à S. Thoma à q. 53. tractatæ, scilicet de Resurrectione Christi, de Ascensione, de Sessione ad dexteram, de judiciaria potestate, de quibus totidem hic quæstiones proponuntur.

II. Q. 10. *Quid de Resurrectione Christi docentur à Thomas & Theologi?* Resp. Sequentia ab iis doceri. 1. Inconvenienter factam esse, tum ad commendationem divinæ justitiæ, cui convenit exaltare illos, qui seipfos propter Deum humiliant; & merita justorum digna retributione compensare; tum ad confirmationem fidei de divinitate Christi, tum ad erigendam spem nostram de resurrectione olim sortitura; tum ad informationem vitæ nostræ, ut, sicut ille resurrexit; ita nos in novitate vitæ ambulemus, ut Apostolus ad Rom. 6. monet. 2. Conveniens quoque fuisse, ut tertio die resurgeret, tum ad implenda vaticinia & ipsius Christi demonstrationem de resurrectione tertia die futura; tum ad demonstrandam illius veram humanitatem & mortem, ad quam demonstrationem requirebatur, ut non statim resurgens. Porro per tres dies & noctes docent non intelligendos tres integros dies & noctes, sed unum totum, nempe Sabbatum, & duos non integros, scilicet Feriæ Sextæ & diei Dominicæ; sic enim sapius in communi modo loquendi dies & noctes accipiuntur, uti pluribus Tannerus n. 96. demon-

3. Eandem Resurrectionem probabiliter 27. Martii
 in ipsa aurora, sat longè tamen ante verum Solis ortum con-
 cipiisse, uti S. Thomas q. 53. a. 4. ad 3. & communius Scholastici
 apud & cum Tann. n. 99. docent; sic enim facilius Evangeli-
 zæ diversimodè loquentes conciliantur. 4. Christum rectè
 à Paulo 1. Cor. 15. vocari *Primitias dormientium*; eò quòd
 primus ad vitam immortalem resurrexerit; reliqui verò,
 quos S. Matthæus 27. c. de monumentis exiisse dixit, vel ad
 mortalem duntaxat vitam surrexerint, uti cum multis SS. Pa-
 tribus S. Thomas q. 53. a. 3. & alii existimant; vel certè, ut
 alii SS. Patres & Interpretes apud & cum Tann. n. 115. volunt,
 primum cum Christo resurgente, vel paulò post ad vitam im-
 mortalem fuerint resuscitati, sicque S. Matthæus per anticipa-
 tionem duntaxat hoc signum Resurrectionis mortuorum
 cum aliis signis enarravit.

III. Q. 2. *Quid de Ascensione Christi doceant S. Thomas
 & Theologi?* Resp. Sequentia 1. Christum propria virtute
 cælos ascendisse, non tantum Divinitatem, sed etiam Huma-
 nitatem spectando; quatenus scilicet anima illius glorificata
 corpus pro libitu movebat. 2. Eundem juxta S. Thomæ qui-
 bus sententiam super omnes cælos ascendisse, ita ut extra
 sententiam cælestium corporum ipsi superficiem cæli Em-
 pte insitit; alios tamen apud & cum Tann. n. 118. pro-
 biter etiam contrarium docere, quòd scilicet intra cælum
 præter altiori, quàm alii Sancti loco consistat. 3. Ascen-
 sione quoque ipsum super omnem creaturam Spiritualem;
 licet secundum suæ naturæ conditionem sit inferior
 creaturis Spiritualibus, ob unionem tamen hypostaticam
 præterior est, & digniorem locum meretur. 4. Ascensionem
 causam fuisse nostræ salutis exemplarem (quatenus se-
 cundum dignitatem & propositum Dei prima fuit) & aliquo-
 modo effectivam, quatenus scilicet Ascensione sua spem no-
 stram Ascensionis conciliavit, & supposita Ascensione velut
 ratione ex parte agentis, Ascensionis nostræ causa est.

IV. Q. 3. *Quid de Sessione Christi ad dextram Patris
 doceant S. Thomas & Theologi?* Resp. Sequentia præcipuè,
 1. Sessionem & dextram hoc loco Metaphoricè accipiendam
 esse, ita ut per sessionem nihil aliud, quàm quies & potestas
 præterstantia, per dextram verò beatitudo intelligatur. 2. Chri-
 stum,

stum si humanitas nuda spectetur, eatenus tantum sedens dextram Patris, quatenus bonis paternis potioribus præteris creaturis gaudet, id est, majori beatitudine fruatur, & iudiciariam potestatem accepit, si verò eadem ut unita spectetur, tum sicut verè Deus est, ita æquali quoque honore cum Patre dignus est, atque adeò meritò ad dextram Patris sedere dicitur. 3. Sessionem hanc adeò Christo propriam esse, nulli creaturæ competere possit, cum soli ipsi propter unionem hypostaticam æqualitas gloriæ cum Patre, & iudiciaria potestas conveniat.

V. Q. 4. *Quid de iudiciaria Christi potestate S. Theologi doceant?* Resp. Sequentia quinque. 1. Iudiciariam potestatem specialiter Christo convenire, quòd ad Judicem præter potestatem Subditos coercendi, & rectitudinis Zelum propriè requiratur Sapiencia, secundum quam formetur iudicium; Christus autem sit Sapiencia generata, & veritas à Patre procedens, & ipsum perfectè representans. 2. Eandem potestatem Christo etiam, quatenus homo est, convenire, cum quæ homo sit caput totius Ecclesiæ, atque adeò præ cæteris Hominiibus meruerit, ut Iudex omnium hominum, & ex consequenti etiam aliarum rerum constitueretur. 3. Non tantum respectu rerum sublunarium, sed etiam respectu Angelorum potestatem illi iudiciariam convenire, cum propter unionem hypostaticam meruerit super omnes Angelos exaltari, atque adeò etiam iudicare eosdem, ut S. Thomas q. 59. a. 6. argumentatur.

VI. Q. 5. *Quis fructus ex hac materia de Oeconomico Verbi à Theologo sit hauriendus?* Resp. Triplicem præcipue hauriendum esse. Primus est, ut grato animo agnoscat, & æstimet beneficia per hanc Christi Oeconomiam collata; quæ quidem breviter, sed optimè expressit S. Bernardus dum in epist. quædam dixit; *Nemo hominum novit, sed nos scire potest ad plenum, quid boni ad gratiam; quid commodi ad Sapientiam; quid decoris ad gloriam; quid commoda ad salutem, penes seipsam contineat huius venerandi mysterii, & humana Redemptionis inscrutabilis altitudo.* Secundus est, ut bene apprehendat, aliisque inculcet tria officia Christi præmaria, nempe Ducis, Magistri, ac Redemptoris, quæ ipse indicavit Jo. 14. dum dixit: *Ego sum via* (quia duco ad celum)

(quia docco Homines veritatem) & *vita* (quia
 redempturus sum illos.) Hinc S. Leo S. 4. de Resurr. *Christus,*
inquit, est via Sancta conversationis, veritas doctrina divina,
vita beatitudinis sempiterna. Et S. Cyrillus; *Christus est no-*
vis via per vita actionem, veritas per Fidei rectitudinem, vita
per sanctificationem. Tertius fructus est, ut pariter bene ap-
 prehendat tria officia, quæ vicissim qui vis homo erga Chri-
 stum præstare debet, nempe 1. *Caritatem tenerrimam propter*
Redemptionem; quod officium pulchrè indicavit S. Augustinus,
 cum alicubi dixit: *Domine, qui tibi non servit, quia creatus*
est, infernum meruit; qui verò tibi non servit (& te diligit)
quia redemptus est, meretur, ut novus pro eo infernus fiat. Et
 eandem sensum S. Bernardus super Cant. *Dignus planè est*
servire, inquit, qui tibi, Christe, recusat vivere; & qui tibi non
prodesse potest; & qui curat esse nisi propter te, pro nihilo est, &
non est. 2. *Gratitudinem maximam propter Redemptionem;*
 item, ut S. Bernardus sapienter advertit, totum se quisque
 debet pro se facto, quid addet pro se refecto, & refecto hoc
 modo 3. *Imitationem studiosissimam propter perfectionem;*
 hoc enim Dominus JESUS, ut ait S. Laurentius Justin. c. 5.
 quæ vit. quod alios verbo docuit, ipse suo primò formavit
 exemplo, utrumque nobis, & meritum patientibus, & patien-
 tiæ speculum factus. Hinc & ipse denuo ad omnes homi-
 nes repetit, quod olim Jo. 13. ad Apostolos dixerat; *Exem-*
plum dedi vobis, ut, quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.
 Hinc adeò meritò concludit S. Bernardus S. 4. de adu. *Omnis*
vera virtus tam longè abest à vera virtute, quam longè
est ab eâ formâ, quam verbo & exemplo commendavit Chri-
stus in carne.

CAPUT III.

DE SACRAMENTIS.

De hac materia utpote præ reliquis ad praxin pertinente
 accuratè plerumque Theologi morales agunt. Quare hoc
 loco breviter duntaxat illæ quæstiones, quæ Scho-
 lasticæ Theologiæ propriæ sunt, indi-
 cabuntur.